

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИН 70 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИН социалист революци 70 жилийн ойгоор зохиогдсон, совет эрдэмтэн зохиолчдын хурал, совет эрдэмтэн зохиолчдын хурал, совет эрдэмтэн зохиолчдын хурал...

(М. 1985) гэхэн мүн лэ гол эхэ шэнжлэхэ соо «Совет культура аралдай юм» гэхэн уриа лозунг дорой хүйсхалдай манай орондоо босгуу...

Гүүлэй үедэ энэй бүри дээшлэлэ, юундэб гэхэдэ, США-гай засагаархид доктринальн замда ороһон гүрэнүүдтэ контрреволюцие шэлгүүлэн босгуулахэ, гүрэнэй зүгһөө мурдлажэ худалга хэжэ гэхэн политика ябуулаа бишуу...

Шөнө бүтээлнүүд

БҮРЯАДАЙ ҮҮХЭ ТУХАЙ

Никитын эрдэмэй бүхэй шэнжлэлэ, бүхэй шэнжлэлэ, бүхэй шэнжлэлэ, бүхэй шэнжлэлэ, бүхэй шэнжлэлэ...

Эртэ урда сага, манай ээрэн урдахи I мянган жэлэй эсэстэ, мүн манай ээрэн нэгдэхэ мянган жэлэй түүрүшын хахадта Түбэй Азида ямар ямар эрэн байгаа юм гэхэн асуудалы түүхын эрдэмтэн кандидат Д. Д. Нимаев статья соогоо шэнжэлэ...

ХЭМЭЛ АЛМАЗ

Мүнөө үедэ экономикын хэдэн халбарчин техникиск хүсэлтэ алмазуд болон адагдуур хатуу бусад материалуудыс промышленлаа аргаар үргэвэр хэрэглэгдэжэ олон арангууд ухаалагданхай...

ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ЭДИ ШЭДИ

Эрдем, техникын эди шэди, эрдем, техникын эди шэди, эрдем, техникын эди шэди, эрдем, техникын эди шэди...

1987 он АПРЕЛЬ

ГАЗАЙ АШААР

Тепловоз ТЭМ2У газар тээхэ бусад тепловозуудтаа ямаршэ ингаггүй. Гансал оройн халта милайгадгадан. Тэрэн дээрнэ газтай долоон баллон пуулгадгдан. Энэ хэдэе манай орондоо анха түүрүшынхэ бүтээгдэхэн газова тепловоз гэхэдэ...

ГАЗАР АШААР

Тепловоз ТЭМ2У газар тээхэ бусад тепловозуудтаа ямаршэ ингаггүй. Гансал оройн халта милайгадгадан. Тэрэн дээрнэ газтай долоон баллон пуулгадгдан. Энэ хэдэе манай орондоо анха түүрүшынхэ бүтээгдэхэн газова тепловоз гэхэдэ...

АМИНДАА АЖАЛ ХЭДЭГ ЗОНДО

Партийн ЦК-гай январин пленум дээрэ М. С. Горбачев хэбэн элдхэлдэ нэгдэжэ «Хүйсн хамбарин ба амнидаа хэдэг ажал хэдэгдэжэ түүшэ нилдэ алдугай хангалууд бин боложо, энэнь мүн лэ экономикса болон социальна эхэ хохиод үшэрүүлэе»...

ТЭЖЭЭЛ ТАРААДАГ МАШИНА

Владимирска областин «Воронежский» гэгтэ совхоздо эбэртэ бодо мал шахан таргалуула комплексдо тэжээл тараадаг шөнө түүхэй машина тодоод хуульч хэжэ...

БУСАДАЙ ГЕНЭ ҺУУЛГАГДААН...

ХҮНЭЙ гү, али ургамалы үгһа абалан бүхэ юумэнийн генүүдтэ соонь байдаг гэжэ эрдэмтэд тодорюулнахай юм. Тэдэ генүүдүүдэнэ эдэнэй эр, эмнэ клеткнүүдэ сооһонь абаад, ондоо бактеринүүд болон дээтэ организмүүдэй үзгэлмэжэ...

ИЛЫН СААНАХИ ЭЛДЭБ ЁОНИН

Эрдэмтэд шэнжлэлэ, эрдэмтэд шэнжлэлэ, эрдэмтэд шэнжлэлэ, эрдэмтэд шэнжлэлэ, эрдэмтэд шэнжлэлэ...

РЕСПУБЛИКАНСКА ХҮҮГЭДЭЙ КЛИНИЧЕСКЭ БОЛЬНИЦЫН

РЕСПУБЛИКАНСКА хүүгэдэй клиникескэ больницын эхэ комплексын барилга Москвагай баруун-урда хубида хэгдэнэ. Шөнө клиникэ нэгэн доро мянган үхибүүдэй бэсые үзэхэ. Мүнөө 30 оро дэбдихэртэй хирургическа отделенин хүдэлнэ. Мэднэцнн гэгээл элдэб халбаринуудтай байһан дээрнээ тэрэ үрө бусын юм.

ЗУРАГ-ДЭЭРЭ: «Хирана» фирмн (ЧССР) «Хиралюкс-2» гэжэ рентгенодиагностическа комплексдо

ЗУРАГ-ДЭЭРЭ: «Хирана» фирмн (ЧССР) «Хиралюкс-2» гэжэ рентгенодиагностическа комплексдо хэгдэхэ шэнжлэгдэ бэлдэгдэ. ТАСС-ай фотохронико.

СССР-эй Наукануудай академин президиумой болон союзна республикануудай Наукануудай академинүүдэй эрдэм ухаанай ажал ябуулгыс зохиолуудтай табиha советэй нүүдэл засэдан Владимирскаго болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Номгон далайн океанологическа институтда болоһон уулзалга, СССР-эй Наукануудай академин Алас-Дурнын наука түбэй үрүүлэгшэ академик В. И. Ильичев байгалийн поосунуудыс шэнжлэгдэжэ тухай хооронь байна. Зүүн гарна гурбадахын — СССР-эй Наукануудай академин президент, Г. И. Марчук. ТАСС-ай фотохронико.

АМИНДАА АЖАЛ ХЭДЭГ ЗОНДО

Партийн ЦК-гай январин пленум дээрэ М. С. Горбачев хэбэн элдхэлдэ нэгдэжэ «Хүйсн хамбарин ба амнидаа хэдэг ажал хэдэгдэжэ түүшэ нилдэ алдугай хангалууд бин боложо, энэнь мүн лэ экономикса болон социальна эхэ хохиод үшэрүүлэе»...

Элэ хоёр янзын урьһаламжа абалан хүн хамта дээрэ 5 мянган хүдэрлэгшэ болодо, дээрнэ оройнгоо мунгэ нэмдэ, хэрэгтэ хилхэлдэнэ болохо. Хэрбэ урьһаар абалан мунгэсэ болор соонь бусааха шадаагүй һаань, үршэй болоһон мунгэинөөс 5 процент тэрэнлээ нэмжэ абтаха юм. Хэрбэ хүнэй хэрэгнэ ямаршэ олзгүй байжа, баниса абалан мунгэсэ бусааха аргагүйдэ һаань, урьһаламжа агуу хэдэе босгуульн эд зөөрин, мүн бусааха юумэниин гүрэндэ абтаха.

ТЭЖЭЭЛ ТАРААДАГ МАШИНА

Владимирска областин «Воронежский» гэгтэ совхоздо эбэртэ бодо мал шахан таргалуула комплексдо тэжээл тараадаг шөнө түүхэй машина тодоод хуульч хэжэ...

Энэ шөнө кормораздатчин эрөөдүүдэ үргэвэр хэрэглэгдэхэ ёһотой гэжэ мэрэгжээтэд тоолоно. Манай фермнүүдэд элдэб ажал эхэтэй хүшэр хэрэг болохо эхнээ тараагын хүйсн оройндоо табан хүн харуулаһа, Харин шатааар табан долоон хүн худалга ёһотой байгаа.

БУСАДАЙ ГЕНЭ ҺУУЛГАГДААН...

ХҮНЭЙ гү, али ургамалы үгһа абалан бүхэ юумэнийн генүүдтэ соонь байдаг гэжэ эрдэмтэд тодорюулнахай юм. Тэдэ генүүдүүдэнэ эдэнэй эр, эмнэ клеткнүүдэ сооһонь абаад, ондоо бактеринүүд болон дээтэ организмүүдэй үзгэлмэжэ...

Гэбшье олон хүнүүдэй зүгһөө нимэ нэгэ шэнга асуудал гарадаг. Генүүдүүдэнэ ийгэжэ байжа худалха, һэлгүүлэхэ хүндэ, амнидаа болон ургамалуудта аюултай байхгүй юм гэжэ Иймэ худалга хүнмэнай эсэстэ дэлхэй дээрэ үрдэнэ үгы байһан үгһэ шэнжлэгдэжэ нүүдэлтэ организмүүд бин боложо болохо. Тингээд тэдэ ямар нэгэн ушерһа хүнэй хилхэлтэ дөрөөно мултарбал, байгалида тарана, амнид организмүүдэй үгһэ апаратад элдэб муу хубилтанууд боложо, үгһа эрдэмтэд эрдэмтэд, эрхлэн дээтэ организмүүд бин болоходо болохо юм.

ИЛЫН СААНАХИ ЭЛДЭБ ЁОНИН

Эрдэмтэд шэнжлэлэ, эрдэмтэд шэнжлэлэ, эрдэмтэд шэнжлэлэ, эрдэмтэд шэнжлэлэ, эрдэмтэд шэнжлэлэ...

Конференциин Нүүлээр эрнэ инжениерин шэнжлэгдэжэ нэгдэ бэга ондоо шэнжлэгшэ болорго һон. Хүнэй гэдэн соо байжа шэдахагүй, мүн эрэ эмнэ клеткнүүдтэ эсэдэлдэггүй, юумэ үгдээр юрын хэбэргэ эрнүүдээр үсэдэгдэ болохо микрорегенизмүүд дээрэл туршлага хэгдэг болоо һон.

«БИДЭ ТАНТАЙБДИ, ДОКТОР ХАЙДЕР!»

буу зэбсэг үрэлдэн бүтээлгэдээ эсэргүү тэмээлэй хүлдэ болонон байна.

Хүүлэй үедэ доктор Хайдерэй бөөин элүүр амгалан байдалай тала баригшадый ханаа зобонон. Доктор Хайдер, амид мэндэ үлэт гэжэ Танда ханданабди!

Пионер басаган, 5-дахь классай хурагша Тана Цыренова чарльз Хайдерта зориулһон шүлгөө уншана:

Хүрин зүрхэингөө сохилһон үедэ Хүрхэтэй найхан энэ дэлхийн Хуби заяанай, аза жаргалтай түүлоо Хүсэ шадалаа, али наһаяа үгхэбди...

Митингдэ хабаадаһан Бурядадэй гурнай багшнарэй институт студентэрэй зүгһөө Елена Чимитова үгэ хэлэхэдээ,

дайнай аюул сараха, эб найрамдалы, дэлхийн хүн зоний ахамидаралта найхан байдалы хамгаалха гэжэн доктор Хайдерэй нангин хүсэлые совет студентэрэй дэмжжэ, найшажа байһы мэдүүлбэ.

Ленинград, Москвагай болон бүсэд хотонуудай дээдэ хургуулинуудта Чарльз Хайдертай ханала нэгдэлһэн жасануудай би болгодоһон тухай тэрэ хоёрбэ, «Бидэ тантайбди, доктор Хайдер!» гэжэн үгэ үнүүргэбэ.

Чарльз Хайдерэй тэмээлэй ханала нэгдэлһэн, Холбоото Штатуудай президент Рональд Рейгандэ эрдэмтн амин наһы абарха гэжэн эрилтэтэй хандалга доро Улан-Удэ хотодо ажынуудта гэр табигдан документундэй сонсохогодо.

Жэжээнь, 4 «а» классай пионернуудай хандалга доро 1092 хүн гараа табигһан, 7 «а» классай хурагшадтайда 783 хүн гараа табигһан байна.

Буряад оройнойнай хүн зон эб найрамдалай, амгалан байдал түүе тэмээлээ эбхитэйгээр хабаадансада юм.

Эб найрамдалай жасада дахин республиканын ажалшад бүхидэ 1350 тухарг дэмжуулан байха юм. Республиканын хургуулинуудай коллективүүд энэ хүдлээдэй мүн лэ хабаадана. Төний хургуули жэл бүри эб найрамдалай жасада мүнзг дэмжуулдэг.

Доктор Хайдертай ханала нэгдүүлжэ, амгалан байдал түүе эмисхэжэ аргэдэ жасананай намда Эсэгэ оройно хамгаалһын Агууехэ дайнай ветерандэ, эхэ баясамаар, омогорхоомооршье байха, — гэжэ дайнай

болон ажалай ветеран, Улан-Удын Советскэ районий эб найрамдалы хамгаалһын комитетэй түрүүлэгшэ Г. Ф. Маслов хэлэбэ.

«Дайн хэрэггүй!» «Амгалан байдал мандала болгогтой» гэжэн уяруундые хурагшад мүн хүн шэнгээр дабтана. Удаань гар гараа барисаган, Пит Сингерэй мэдээжэ болон «Бидэ тэмээлэй» гэжэн дууе хур жаханлантайгаар булта дуулана.

Хамтаараа ямаршье хүндэ дабаа дабахадни Хамтаараа бархазэлһүүндэ тэсэн, илахадни С. САМБЛОВА, ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: хурагшад митингын үедэ. Д. АЛТАЕВЫЙ фото.

Репортаж

Ханада — совет эрхэтэн бүхэндэ танил дүтэ болон хунэй — доктор Хайдерэй дүрэ. Хажуудань ород болон англи хэлэн дээрэ бэшгэдээн плакат: «Доктор Чарльз Хайдер, амид мэндэ үлэт даа!» Доктор Хайдерэй тэмээлэй ханалаа нэгдэлһын митинг ханана Улан-Удын 3-дахь хургуулида болобо. «Демократическа залуушулай гимна» эздэлэн. Комсомол хубуун басаган хоёр ур-

ЕХЭ НААДАН ЭХИЛЬЭ

СССР-эй футболуудай «А» классай хоёрдохой бүлэгтэ наадагд командунууд эхэ наадаһында урда тээ хүлшингээ бэлдэхэд, хуралсал, хорилгобо дүүргэбэ. Манай республикын нэрэ соло хамгаалхар табигданан «Сэлэнгын» футболуудай Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонин хоту городуудай футболуудтай наадаха юм. Манай зонин футболуудтай наадаһаа хэбэрсовск хотын СКА, Новосибирскын «Калачеве» командалууд оруулагдаба. Хэбэрсовскын футболуудтай урдаанда манай зононо чемпион боложо, нэгдэхэ лигэдэ наадаха жээб даа. Эдэнэр үнэгэршэ жээдэй уулзалгануудта хүшүүн хуруунуудай нэгые ээлжжэ, дахинна манай зонодо бусаба, мүн «Калачевскы» футболуудтай хоёр жэлэй урда тээ муугаар наадаһан дээрээ зонин наадаһан гэрэгдэлһэн юм. Байшаа ошоо тус команда зонин футболуудтай наадаха зүбшөөл Россин Федерациян футбол ой федерация бабан байна. Бусадын урдаанда манай зонодо наадажа ябаһан, футбол ой наадаар һонирхошодто мэдээжэ командалууд болоно. Эдэнэрэй хэд бэ гэхэдэ — Омский «Иртыш», Барнаулай «Динамо», Эрхүүгэй «Звезда», Находкын «Океан», Благовещенскын «Амур», Рубцовскын «Торпедо», Новокузнецкын «Металлург», Томскын «Авангард», Шынг «Локомотив», Владивостоктой «Луч», Комсомольск-на-Амуре хотын «Амур», Красноярскын «Автомобилист» командалууд болоно.

Улан-Удын «Сэлэнгэ» команда хуралсал-хорилгобо Улбогэй ССР-эй Амалык хотодо гараһана, бусажа эрнэхэй. Эдэнэр тэндэ байхадэ, хорилгонобо хажуугаар тэндэ эрхэн «А» классай футболуудтай нүхэр ёһоний уулзалгануудые үнэгэршэн байха юм. Эхэнээшэ гадна, Кировобадэй «Кяпаз», Янгнерэй «Янгнер», Талды-Курганай «Кетису», Шынг «Локомотив», Амалыгэй «Металлург» командалуудтай шалгалт уулзалгануудые үнэгэршэ. Тикхэдэ «Сэлэнгын» футболуудтай уулзалгануудын хурагшад хэбэрсовск хотын хурагшад хурагшад довтолго хамгаалгаа худалхадар байба. Актюбинскын хайн бэлдэхэлтэй команданай 1:1 гһэн тоотойгоор тэнсэһэн, Рубцовскын «Торпедэ» 1:0 гһэн тоотойгоор шүүһэн байгаа.

Олимпийскэ халаанай хүүгэдэй спортын тусхай шүгэлтэй хургуулинуудай хурагшадый спортивкын программээр эдэршүүлэй дунда боксер «Труд» бүлгэмэй Россия советдэй хургуули дээрэ түүе мурсыон Краснодар хурагшадый Геленджик хотодо болобо. 48 област, хуааэр болон автономнот республиканыудай 270 гаран эдир боксер хабаадаһан байгаа.

Улан-Удын 32-дунда хургуулин хурагша Чингис Дамбаев 48 килограммай шүгүртэн соһоо түүруу хуури ээлбэ. 49-дунда хургуулин хурагша Валерий Бардахев 54 килограммай шүгүртэн шалгаржа, чемпион ой лентээр шагнагдаба. Анатолий Топоков 85 килограммай шүгүртэн бронза медальер шагнадаһан байха юм. Тикхэжэ түүдээр олимпийскэ халаанай хургуулинуудай дунда профсоюзтадэй советдэй майн 3-һаа 10 болотор Горький хотодо үнэгэршэдэхэ бүхэ-соёон мурсыондэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

Улан-Удын Железнодорожно техникумэй спортын зал соо баскетболууд эхэнэрүүдэй дунда республикын түүруу хуури ээлхын түүе мурсыон эхилбэ. Спортын бүлгэм болон физкультурын коллективүүдэй эхэнэрүүдэй суглуулгадал командунууд хабаадана.

Жэгсэсай хүүлээр «Буревестник», «Спартак» бүлгэмүүдэй баскетболууд наадаха эхилжэ, эндэ сугларгагшадый анхрал татаба. Уулзалгын түүрүүшн 12 минутын дүн гэргахэдэ, 19:18 гһэн тоотойгоор студентэрэй команда илажа ябаба, Саашадаа «Спартак» команда гһнтэ хүсэ шадалаа

нэмэжэ гэрэхэдэ, уулзалгынгаа тоо 33 болгожорхибо. Харин студентэр нэгшье очко нэмэжэй байгаа бэйлэ. Наадаһан түүрүүшн хахадай дүүргэдэ, «Спартак» команда 35:24 гһэн тоотойгоор илажа гараба. Хоёрдохой хахадта «Спартак» довтолхы шэнжээ алдангүй, уулзалгаа 72:51 гһэн тоотойгоор дүүргэжэ, түүрүүшн шухала очкотой болобо.

Хоёрдохой ээлжэндэ «Забайкалец» спортын клубай болон Кеменик тосхойн хүүгэдэй спортын хургуулин суглуулгадал командунууд наадаба. Спортын хургуулинхид авиацион заводой дүршлэ баянтэй командата 64:57 гһэн тоотойгоор диндэхэ баатай болоо, Командын гһүүдэ «Забайкалец» Бирогордэ, Аверова, Каменикын Секерина, Лебедева гһүүдэ шадамар бэрээр наадажа, командалаа олон очконуудые бэлэжэ.

Наадаһан түүрүүшн үдэр 1986 оной «чемпион «Труд» бүлгэмэй Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадый «Сибиряк» командануудай дунда шанга тулалдаан болоо. Наадаһан түүрүүшн хахадта «Труд» команда 27:22 гһэн тоотойгоор илажа гараа наа, харин хоёрдохой хахадта эдэнэр яһала мэдэхэ баатай болоо, Юуб гһэдэ, 45:45 гһэн тоотойгоор эдэнэр наадаха түгэхэһэн байгаа. Табан минутын нэмэлтэ сагай гүтэхэдэ, БАМ-ай командын гһүүдэ хунгэн солбоһон наадажа, «Труд» командые 51:50 гһэн тоотойгоор илажа шедэба. Командын гһүүшүн Галина Карееваа аяр 24 очко үтээн нүхэдтөө бэлэжэ ха юм. Наадаһан үргэлжлэдэг.

Имгэдэ футболорнай халуун хана эхилбэ даа. «Сэлэнгын» футболуудтай хэбэрсовск хотын стадион дээрэ «Локомотив» командатай үнэгэршэ ошонхой. Эдэнэр түүрүүшнээ уулзалга РСФСР-эй кубогта хүртэхын түүе апрелин 28-да үнэгэршэ юм. Харюугайн наадаһан Улан-Удэ хотодо, республикын 25 жэлэй ой нэрэмжэтэй стадион дээрэ майн 10-да үнэгэршэдэхөөр харалгагдаба.

СССР-эй «А» класста наадагд манай зонин футболуудтай дунда лэтын ёһоор түүрүүшн наадаһан майн 2-ой үдэр болохо юм. «Сэлэнгэ» команда энэ уулзалгаа Рубцовскын «Торпедэ» футболуудтай үнэгэршэ. Мүн удаахины майн 5-да Барнаулай «Динамо» командын стадион дээрэ болохо.

Б. ЦЫРЕПИЛОВ.

ЧЕМПИОНОО «БҮДЭРҮҮЛЭЭ»

Улан-Удын Железнодорожно техникумэй спортын зал соо баскетболууд эхэнэрүүдэй дунда республикын түүруу хуури ээлхын түүе мурсыон эхилбэ. Спортын бүлгэм болон физкультурын коллективүүдэй эхэнэрүүдэй суглуулгадал командунууд хабаадана.

Жэгсэсай хүүлээр «Буревестник», «Спартак» бүлгэмүүдэй баскетболууд наадаха эхилжэ, эндэ сугларгагшадый анхрал татаба. Уулзалгын түүрүүшн 12 минутын дүн гэргахэдэ, 19:18 гһэн тоотойгоор студентэрэй команда илажа ябаба, Саашадаа «Спартак» команда гһнтэ хүсэ шадалаа

нэмэжэ гэрэхэдэ, уулзалгынгаа тоо 33 болгожорхибо. Харин студентэр нэгшье очко нэмэжэй байгаа бэйлэ. Наадаһан түүрүүшн хахадай дүүргэдэ, «Спартак» команда 35:24 гһэн тоотойгоор илажа гараба. Хоёрдохой хахадта «Спартак» довтолхы шэнжээ алдангүй, уулзалгаа 72:51 гһэн тоотойгоор дүүргэжэ, түүрүүшн шухала очкотой болобо.

Хоёрдохой ээлжэндэ «Забайкалец» спортын клубай болон Кеменик тосхойн хүүгэдэй спортын хургуулин суглуулгадал командунууд наадаба. Спортын хургуулинхид авиацион заводой дүршлэ баянтэй командата 64:57 гһэн тоотойгоор диндэхэ баатай болоо, Командын гһүүдэ «Забайкалец» Бирогордэ, Аверова, Каменикын Секерина, Лебедева гһүүдэ шадамар бэрээр наадажа, командалаа олон очконуудые бэлэжэ.

Наадаһан түүрүүшн үдэр 1986 оной «чемпион «Труд» бүлгэмэй Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадый «Сибиряк» командануудай дунда шанга тулалдаан болоо. Наадаһан түүрүүшн хахадта «Труд» команда 27:22 гһэн тоотойгоор илажа гараа наа, харин хоёрдохой хахадта эдэнэр яһала мэдэхэ баатай болоо, Юуб гһэдэ, 45:45 гһэн тоотойгоор эдэнэр наадаха түгэхэһэн байгаа. Табан минутын нэмэлтэ сагай гүтэхэдэ, БАМ-ай командын гһүүдэ хунгэн солбоһон наадажа, «Труд» командые 51:50 гһэн тоотойгоор илажа шедэба. Командын гһүүшүн Галина Карееваа аяр 24 очко үтээн нүхэдтөө бэлэжэ ха юм. Наадаһан үргэлжлэдэг.

Имгэдэ футболорнай халуун хана эхилбэ даа. «Сэлэнгын» футболуудтай хэбэрсовск хотын стадион дээрэ «Локомотив» командатай үнэгэршэ ошонхой. Эдэнэр түүрүүшнээ уулзалга РСФСР-эй кубогта хүртэхын түүе апрелин 28-да үнэгэршэ юм. Харюугайн наадаһан Улан-Удэ хотодо, республикын 25 жэлэй ой нэрэмжэтэй стадион дээрэ майн 10-да үнэгэршэдэхөөр харалгагдаба.

СССР-эй «А» класста наадагд манай зонин футболуудтай дунда лэтын ёһоор түүрүүшн наадаһан майн 2-ой үдэр болохо юм. «Сэлэнгэ» команда энэ уулзалгаа Рубцовскын «Торпедэ» футболуудтай үнэгэршэ. Мүн удаахины майн 5-да Барнаулай «Динамо» командын стадион дээрэ болохо.

Б. ЦЫРЕПИЛОВ.

ТУРУУШЫНХИЕЭ

Буряад модо болбосооруулаг мебель, хээлг комбинатай спортын зал соо волейболууд «Труд» бүлгэмэй түүруу хуури ээлхын түүе мурсыондэ эршүүлэй 14, эхэнэрүүдэй гурбан команда хабаадаһан байна. Эршүүлэй дунда мурсыондэ хабаадаһан хоёр бүлгэ болодо, наадаһан байгаа. Эндэ нэгдэхэ бүлгэтэй Онохойн комбинатай команда

шадамар бэрээр наадажа гараа. Эдэнэр түгэхэлэй уулзалгада прибор бүтээлгын үйлдвэрин нэгдэлэй команданай 2:1 гһэн тоотойгоор шүүжэ, түүрүүшнхээ «Труд» бүлгэмэй чемпионотой нэрэ ээргэдэ хүртэбэ.

Эхэнэрүүдэй дундаһаа Улан-Удын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикийн, Эдэн болон Онохойн комбинатуудай командалууд түүрүүшн гурбан хуури ээлхэн байна.

В. СОБЕННИКОВ.

БАСКЕТБОЛ. Эршүүлэй дунда республикын түүруу хуури ээлхын түүе мурсыондэ дүрээбэ. Авиационно заводой «Забайкалец» гэжэ спортивкэй команда түүруу хуури ээлхын түүе мурсыондэ эршүүлэй 14, эхэнэрүүдэй гурбан команда хабаадаһан байна. Эршүүлэй дунда мурсыондэ хабаадаһан хоёр бүлгэ болодо, наадаһан байгаа. Эндэ нэгдэхэ бүлгэтэй Онохойн комбинатай команда

шадамар бэрээр наадажа гараа. Эдэнэр түгэхэлэй уулзалгада прибор бүтээлгын үйлдвэрин нэгдэлэй команданай 2:1 гһэн тоотойгоор шүүжэ, түүрүүшнхээ «Труд» бүлгэмэй чемпионотой нэрэ ээргэдэ хүртэбэ.

Эхэнэрүүдэй дундаһаа Улан-Удын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикийн, Эдэн болон Онохойн комбинатуудай командалууд түүрүүшн гурбан хуури ээлхэн байна.

В. СОБЕННИКОВ.

СТОЛОЙ ТЕННИС. Профсоюзтадэй советдэй түүруу хуури ээлхын түүе мурсыондэ «Забайкалец» гэжэ спортивкэй «Бага ракеткын» гээд очко шалгарба. «Буревестник» болон «Труд» бүлгэмүүдэй суглуулгадал командунууд шангай хуруунуудта гараа.

Б.М. ЖИГИТОВ.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ ШАТАДА ГАРАА

Олимпийскэ халаанай хүүгэдэй спортын тусхай шүгэлтэй хургуулинуудай хурагшадый спортивкын программээр эдэршүүлэй дунда боксер «Труд» бүлгэмэй Россия советдэй хургуули дээрэ түүе мурсыон Краснодар хурагшадый Геленджик хотодо болобо. 48 област, хуааэр болон автономнот республиканыудай 270 гаран эдир боксер хабаадаһан байгаа.

Улан-Удын 32-дунда хургуулин хурагша Чингис Дамбаев 48 килограммай шүгүртэн соһоо түүруу хуури ээлбэ. 49-дунда хургуулин хурагша Валерий Бардахев 54 килограммай шүгүртэн шалгаржа, чемпион ой лентээр шагнагдаба. Анатолий Топоков 85 килограммай шүгүртэн бронза медальер шагнадаһан байха юм. Тикхэжэ түүдээр олимпийскэ халаанай хургуулинуудай дунда профсоюзтадэй советдэй майн 3-һаа 10 болотор Горький хотодо үнэгэршэдэхэ бүхэ-соёон мурсыондэ хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

ХАМТЫН ДЕКЛАРАЦИ БЭЛДЭХЭ

ВАШИНГТОН. Буу зэбсэгүүдье хуряаха, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха асуудалуудуудаар совет-американ отставкада гаранан генералуудай конференци дүүргэхэ баата тэрэндэ хабаадаһан Вашингтондохой уулзалгын дүнгүүдэй хамтын деклараци бэлдэхэ, толилох гэжэн шиндхэбэри баталан абаба.

Буу зэбсэгүүдье замбуулин дайнда гархаа арга боломжодо хабаатай хүдлээри нэгшье зоносохо шухала гэжэ энэ документ соо тэмдэглэдэг. Ядерна туршалгануудые бүрүн хүсөөдөр болохо, зэбсэг хэрэгсэлүүдые хиниха талаар совет-америкын үгээс ойлголсолгонуудые

наришаар шалгахы шухала гэжэ тэрэн соо хэлэгдэнэ. Эб найрамдал хамгаалһын совет комитетэй дэргэдэй отставкада гаранан генералуудай конференци дүүргэхэ баата тэрэндэ хабаадаһан Вашингтондохой уулзалгын дүнгүүдэй хамтын деклараци бэлдэхэ, толилох гэжэн шиндхэбэри баталан абаба.

Буу зэбсэгүүдье замбуулин дайнда гархаа арга боломжодо хабаатай хүдлээри нэгшье зоносохо шухала гэжэ энэ документ соо тэмдэглэдэг. Ядерна туршалгануудые бүрүн хүсөөдөр болохо, зэбсэг хэрэгсэлүүдые хиниха талаар совет-америкын үгээс ойлголсолгонуудые

наришаар шалгахы шухала гэжэ тэрэн соо хэлэгдэнэ. Эб найрамдал хамгаалһын совет комитетэй дэргэдэй отставкада гаранан генералуудай конференци дүүргэхэ баата тэрэндэ хабаадаһан Вашингтондохой уулзалгын дүнгүүдэй хамтын деклараци бэлдэхэ, толилох гэжэн шиндхэбэри баталан абаба.

Буу зэбсэгүүдье замбуулин дайнда гархаа арга боломжодо хабаатай хүдлээри нэгшье зоносохо шухала гэжэ энэ документ соо тэмдэглэдэг. Ядерна туршалгануудые бүрүн хүсөөдөр болохо, зэбсэг хэрэгсэлүүдые хиниха талаар совет-америкын үгээс ойлголсолгонуудые

БҮЛГЭМЭЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ УУЛЗАЛГА

ГАВАНА. Европын, Азийн, Африкын болон Латин Америкийн 17 оройноо СССР-эй хани барисаа тоотойгоор бүлгэмүүдэй ба гадаадын оройнуудтай хани барисаанай, соёлой харилсаанай совет бүлгэмүүдэй холбоһон хүдлээри нэгшье зоносохо шухала гэжэ энэ документ соо хэлэгдэнэ.

Азийн, Африкын, Латин Америкийн ардуудай тэмээлэе дарамтын тула иотагай үхөөдөр зүрхшээлдүүдье хүндэжэ байдаг СИПА-гай гэмтэ муухай аюулгые уулзалгада хабаадаһан эрид буруушааба. Эдэ тунбуудай ардууд даралта мүлжэлгэдэ гэгдэгдэн түүлоор байдалда, гадаадын үри шэридэ эсэргүүсэн тэмээлэе. Тухайлбал, Түбэй Америкэд СИПА-гай правительствын бөлүүлжэ байдаг политика эрилтингаар шүүмшлэгдэдэг. Тэдэнэр Инкарагагай революцие хүнөөхэ зорилготойгоор конгрессолоһон бандануудта эхэ туһалажа, дэмжэлгэ үзүүлжэ байна.

Азийн, Африкын, Латин Америкийн ардуудай тэмээлэе дарамтын тула иотагай үхөөдөр зүрхшээлдүүдье хүндэжэ байдаг СИПА-гай гэмтэ муухай аюулгые уулзалгада хабаадаһан эрид буруушааба. Эдэ тунбуудай ардууд даралта мүлжэлгэдэ гэгдэгдэн түүлоор байдалда, гадаадын үри шэридэ эсэргүүсэн тэмээлэе. Тухайлбал, Түбэй Америкэд СИПА-гай правительствын бөлүүлжэ байдаг политика эрилтингаар шүүмшлэгдэдэг. Тэдэнэр Инкарагагай революцие хүнөөхэ зорилготойгоор конгрессолоһон бандануудта эхэ туһалажа, дэмжэлгэ үзүүлжэ байна.

Азийн, Африкын, Латин Америкийн ардуудай тэмээлэе дарамтын тула иотагай үхөөдөр зүрхшээлдүүдье хүндэжэ байдаг СИПА-гай гэмтэ муухай аюулгые уулзалгада хабаадаһан эрид буруушааба. Эдэ тунбуудай ардууд даралта мүлжэлгэдэ гэгдэгдэн түүлоор байдалда, гадаадын үри шэридэ эсэргүүсэн тэмээлэе. Тухайлбал, Түбэй Америкэд СИПА-гай правительствын бөлүүлжэ байдаг политика эрилтингаар шүүмшлэгдэдэг. Тэдэнэр Инкарагагай революцие хүнөөхэ зорилготойгоор конгрессолоһон бандануудта эхэ туһалажа, дэмжэлгэ үзүүлжэ байна.

Азийн, Африкын, Латин Америкийн ардуудай тэмээлэе дарамтын тула иотагай үхөөдөр зүрхшээлдүүдье хүндэжэ байдаг СИПА-гай гэмтэ муухай аюулгые уулзалгада хабаадаһан эрид буруушааба. Эдэ тунбуудай ардууд даралта мүлжэлгэдэ гэгдэгдэн түүлоор байдалда, гадаадын үри шэридэ эсэргүүсэн тэмээлэе. Тухайлбал, Түбэй Америкэд СИПА-гай правительствын бөлүүлжэ байдаг политика эрилтингаар шүүмшлэгдэдэг. Тэдэнэр Инкарагагай революцие хүнөөхэ зорилготойгоор конгрессолоһон бандануудта эхэ туһалажа, дэмжэлгэ үзүүлжэ байна.

ОЙ ТАЙГАЯ ХАМГААЛАА

Манай Байгал шөдөрэй Байгали үзэхэлэнтэ гоб, дабтагшадгүй онсо өврин шэнжээтэй. Гэхэтэй хамта оршон тойрохи байгалиа аршалан хамгаалха амитадай болон ургамалын аймар ардай ажында, үйлдвэриндэ зүбөөр, гэмтэйгээр хэрэглэхэ, газарай хурьһэ, ой модо, үйа гол наринаар ашаглаха талаар дууту дунданууд, бодомжойгоор ябаданууд үзэгдэнээр.

Жэжээлхэдэ, ой тайгада түүмэрэй болохо ябадал манай республикада олоор ушарна. Илангааа хүлэйл жэлүүдтэ ардай ажында эхэ хоходол асарлан түүмэр олон болоо. Эндэ байгалида хайрамжагай хандалтай тэмээлэе талаар эхэ хүдлээри абуулагдаха ёһотой. Манай республикада эхэ бүри түүмэрээр хэрэглэхэ талаар олон суглаанууд, хоёрдөөнүүд үнэгэршэдэн, ой тайгые түүмэрээр аршалан хамгаалха, сахиха талаар шиндхэбэриүүд абтана.

Түүмэр саргалһын ажилһон албанай худалмалыг МИ-2 тухэлэй вертолеттэ АН-2 самолётдоор ой модо сахин шалгана. Түүмэрэй ламта өбөөрлөн, тэдэрэй сангинуудта буулган, тэрэй болонш шалгалта, тэрэн голмай, сагай ууртэ болон бусад мэдээлэл абана. АН-2 самолёттэ энэ дээдэ искусствонно аргаар роо оруулгада хэрэгтэй юм. Мүн тикхэдэ түүмэр тарааха хэрэгтэ түүмэр болон эхэ үүргэ дүүргэлэ лөнхой.

Авиаотделенин ой модоной ажыны худалмалыг сугтаа эхэ бүри түүмэр тэмээлэе түүсэ табидат. Рубцовскотой шиндхэбэри, мур сараха хэрэгтэ түүмэрэй эмхи зургаанууд дэлмэрлэгшэд хабаадаха гэдэ, тэдэнэй мэдээлэл, техника, транспорт хэрэгтэ эхэ ёһотой.

Авиаотделенин худалмалыг рэдиогоор дамжуулжэ эхэ, газард бэжэ предпритий, хургуули, бууд соо хөөрөөдөөнүүд үнэгэршэжэ, галай хэрэгтэй тухай өлөхтэ токовонууды үлгэжэ, мүн дунда ойлгуулмалы худалмэри абуулаха үлгэжэ. Мүн хуруундэй ой модоной хуруундэй эрхэдэй ой модоной хуруун, митингийн худалмалы шадтай хамта рэдиогоор гэрэгдэжэ юм. Эб бүр дэлмэри аялаа һейн үрэгдүүдэй.

Ой тайга гэжэ манай ой модоной болбосоорой тоол туй болонго үлгэдэ отго алдуу болон Тимхээшэ өөрөө модо гажуу уруулан хүн хуруун ралай удах шнар өггөжэ арад зон дэмжэ дэггүй.

Манай оройно эрхэтэн хэн ой тайгыда хэ түүмэр гэмтэлгэдэ, хорхой шаднаа болон бусад мурсыон хамгаалха, ардай энэ лигта гамтайгаар хандэргин улагтай. Энэ түүмэр дүүргэжэ гэжэ хүн зорилго болоно.

В. ИРИСОВСКИЙ. Забайкалийн авиационно-индустриал ой модоной начальнигай оршон

БУРЯДАЙ ГҮРЭНЭЙ ДОРЖИ БАНЗАРОВАЙ НЭРЭНИЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭЙ ИНСТИТУТ ОРДЕНТО БАШШАН

эжин классуудай факультетэй заочно отделеңид «Буряад» классуудта эжин хуралсалы педагогика ба методико гһэн мэргэжэлээр абалгые носонсоно.

Арадай гэгээрэлэй органоу зүүлдэһэнгай, башын тухай арадай эрхэй гэгээрэлэй органоудай худалмалыг эңэ мэргэжэлээр абтаха.

Уридшалан хэгдэһэн хоёрзал дооной (собеседовани) геор институтта абалгые хоорлоһон исынһэй эхилжэ.

Институтта орохо шухалай документунууд оной апрелин 20-һоо мүн хуртээр абтаха.